

SZLÁV METODIKA I.

IDENTITÁS ÉS JÖVŐKÉP
A HAZAI NYELVOKTATÁSBAN,
A NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁSBAN
ÉS A KULTÚRÁBAN

OPERA SLAVICA BUDAPESTINENSIA
DIDACTICA SLAVICA

SZLÁV METODIKA I.

IDENTITÁS ÉS JÖVŐKÉP
A HAZAI NYELVOKTATÁSBAN,
A NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁSBAN
ÉS A KULTÚRÁBAN

Szerkesztette
István Anna

ELTE BTK
Szláv Filológiai Tanszék
Budapest, 2018

SZAKMAI LEKTOROK
TUSKA TÜNDE
ZSILÁK MÁRIA

MŰSZAKI SZERKESZTŐ ÉS TÖRDELŐ
V4 Consulting Kft.

© Szerzők, szerkesztő

Kiadja az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszéke
Felelős kiadó a Szláv Filológiai Tanszék vezetője
Sorozatszerkesztő Lukács István
A borítót tervezte Sellyei Tamás Ottó
Nyomdai kivitelezés: Robinco Kft
ISSN 2677-108X
ISBN 978-963-489-171-0

TARTALOM

ISTVÁN Anna

Bevezető.....7

BOCKOVAC Tímea

A horvát nyelv a magyar közoktatásban - oktatási szinterek, nyelvismeret, nyelvi attitűd, nyelvi tervezés 9

CSÁSZÁRI Éva, Mária IMRICHOVÁ

Szlovák leíró nyelvtan – egy tudományos ismeretterjesztő egyetemi tankönyv nem csak szlovák hallgatóknak 23

DUDÁS Előd

A horvát nyelv oktatása a bolognai szlavisztikai képzésben 31

GRUND Ágnes

Tanulói portfólió az idegen nyelvi órán 43

GYÖRFI Beáta

Az orosz tanárképzés problémái napjainkban: a DE OMA-s képzésének eddigi tanulságai 53

HORVÁTHNÉ FARKAS Éva

Játékos nyelvvelsajátítás az óvodában (szlovák nemzetiségi óvodák Magyarországon) 63

KOCSIS Andrea

Néhány ötlet az Évszakok, időjárás című témakör feldolgozásához.....73

RÁGYANSZKI György

A középfokú nyelvvizsgára való felkészítés módszertani nehézségei a szlovák nemzetiségi általános iskolákban 93

SAHVERDOVA NAVA Vanda

Követelménykeret-bázis az oktatói együttműködés hatékonyságának szolgálatában az orosz (tanár) bölcsész képzésben 105

SZABÓ Roland

A forrásközpontú történelemtanítás módszertani megújulásának lehetőségei: a genocídumok otatása audiovizuális források felhasználásával 115

SZABÓNÉ MARLOK Júlia

A szlovák nemzetiségi nevelés-oktatás eredményessége a Szlovák Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium nemzetiségi nyelvi előkészítő évfolyamában 135

TASKOVICS Okszana

Facebook és a barátai: miért érdemes kihasználni a közösségi média adta lehetőségeket a nyelvoktatásban 155

TÖLGYESI Tamás

Bölcsész- és tanárképzés itthon vagy külföldön? Szlavisztikai stúdiumok a Szegedi Tudományegyetemen és a Bécsi Egyetemen.....171

FACEBOOK ÉS A BARÁTAI: MIÉRT ÉRDEMES KIHASZNÁLNI A KÖZÖSSÉGI MÉDIA ADTA LEHETŐSÉGEKET A NYELVOKTATÁSBAN

TASKOVICS OKSZANA

Abstract: The distinguishing features of digital natives encourage teachers to resort to new teaching methods and forms, making the process of transferring and learning information more attractive, entertaining and effective. When developing new methods, students' changing needs, habits, and community life must be taken into account. The purpose of this study is to list the benefits that can be used to turn the social media, which is often treated by many teachers as a „mummy”, into a facilitating learning tool. In addition, we will present the methods that enable these websites to be incorporated into the language teaching and learning process through the example of Facebook, Instagram, Twitter and Snapchat.

Keywords: new teaching methods, digital natives, social media in the classroom, the benefits of the social media as a learning tool, application possibilities of the social media

Az új módszerek kidolgozásakor figyelembe kell venni a tanulók megváltozott igényeit, szokásait, közösségi életüket. A jelen tanulmány célja, hogy sorba vegye azokat a módszereket, amelyek a tanárok által gyakran „mumusként” kezelt közösségi médiát átváltoztathatják tanulást segítő eszközzé. Ezen kívül, be fogjuk mutatni azokat az eljárásokat, amelyek lehetővé teszik e weboldalak bevonását a nyelvtanítási és nyelvtanulási folyamatba a Facebook, Instagram, Twitter és Snapchat közösségi oldalak példáján.

A 21. század elején a világháló felhasználói megkapták azt a lehetőséget, hogy aktívan vegyenek részt a tartalom létrehozásában, néhány évvel később pedig, hogy létrehozzanak tartalmakat és csatlakozzanak a különböző közösségi hálózatokhoz. Ezzel nem csak a felnőtt lakosság, hanem a közép-, sőt, a kisiskolások is élnek.

A digitális bennszülött generációnál hangsúlyos szerepet tölt be a virtuális kommunikáció, a virtuális közösségek (SZILI 2015). Számukra, ahogy már 2001-ben megfogalmazta Marc Prensky, „az iskola gyakran olyanoknak tűnik, mintha erős akcentussal rendelkező, érthetetlen külföldiek tartanák az órákat” (PRENSKY 2001: 2). A digitális bennszü-

löttek digitális bevándorlóktól eltérően kép és videó információkat, kalandozásokat, azonnal hasznosítható és szórakoztató tananyagot preferálnak a megszokott lexikális tudás helyett.

Az Új Nemzedék által készített Magyar Ifjúság Kutatás eredményei szerint „a magyarországi 15-29 évesek több mint háromnegyede (79%) tagja valamilyen internetes közösségi oldalnak” (SZÉKELY ÉS SZABÓ 2016: 63). Ezzel a jelenséggel nap mint nap találkozunk akár többször is, gondoljuk végig, hányszor halljuk azt, hogy „később megbeszéljük a face-en”, „bedobtam csoportba”, „belájkoltam” stb. A tanórán csetelő, vagy este házi feladat megoldása helyett posztoló vagy „beszélgető” középiskolás már nem igazán okoz meglepetést senkinek.

A digitális bennszülöttekre jellemző sajátosságok arra sarkalják a tanárokat, hogy új tanítási módszerekhez és formákhoz folyamodjanak, vonzóbbá, szórakoztatóbbá és hatékonyabbá téve az információ átadásának és elsajátításának folyamatát.

Az új módszerek kidolgozásakor figyelembe kell venni a tanulók megváltozott igényeit, szokásait, közösségi életüket. A legjobb, ha saját nyelvükön szólítjuk meg a fiatalokat olyan környezetben, amely fontos számukra és ahol otthonosan mozognak. Jelenleg az egyik ilyen platform lehet a közösségi média.

A közösségi média, más néven közösségi vagy kapcsolati hálózat egy olyan virtuális, online térben megvalósuló rendszer, amely egyéneket vagy szervezeteket kapcsol össze ismeretség, hasonló érdeklődés, szerzethez való tartozás vagy egyéb más kritériumok alapján.

A közösségi média, ahogy a statisztikák mutatják elválaszthatatlan részévé vált a fiatalok életének. A tagok naponta akár többször lépnek be, ellenőrzik az új tartalmakat és kommunikálnak az ismerősökkel. Az utóbbiban rejlik a hasonló irányultságú oldalak lényege – kapcsolattartás a valós vagy „virtuális” barátokkal, akikkel valami közös köt össze minket. Ez lehet akár egy közös cél, jelen esetben egy idegen nyelv elsajátítása.

Vizsgáljuk meg azokat az előnyöket, amelyeket a közösségi média nyújt nyelvtanulók vagy nyelvtanárok számára:

1. A nyelvtanulás egyik legfontosabb eleme az idegen nyelven történő kommunikáció. Gyakran fordul elő, hogy a tanuló nem talál saját környezetében olyan személyt, aki beszél az adott nyelvet. Ugyanakkor a közösségi médiának számtalan nemzetiségű felhasználója van, biztos fellelhető köztük nyelvtanár vagy olyan, aki kész segíteni a nyelvtanulásban. Ezen kívül, az online kommunikáció az aktuá-

lis, élőnyelven zajlik, és azonnal kézzelfogható és használható nyelvi mintákat biztosít.

2. A nyelvtanulás, főleg, ha nem adott követelmény teljesítése miatt zajlik, időhaladtával gyakran veszít lendületéből. A közösségi média erre is kínál megoldást. Amennyiben a tanuló egy hasonló célokkal és problémákkal küzdő közösség része, sokkal könnyebben tud átrendülni a holtpontokon társai segítségének és bátorításának köszönhetően. Továbbá nagy mozgatóerőt jelenthet, ha valaki megosztja az ismerőseivel vagy nyelvtanulói közösséggel, mivel foglalkozik és hova szeretne eljutni. Ilyen esetben a tanuló sokkal motiváltabb a továbbhaladásra, nem akar lemaradni a többiektől vagy következetlennek látszani mások szemében.
3. Nyelvelsajátítás során a tanulók különböző tartalmakat hoznak létre és teszik közé a közösségi médiában, amelyek gyakorlásán kívül arra is használhatóak, hogy figyelemmel lehessen kísérni a tudásbeli fejlődést. Egy idő múlva a tartalmakat újra elő lehet venni ismételt ellenőrzés, önkorrekciónak és következtetések levonása céljából. Ezen kívül, a korábbi és a jelenlegi tudásszint összehasonlítása is motiváló erővel tud bírni.
4. Az egyik legnagyobb előnye a közösségi média használatának nyelvtanulási célokra abban rejlik, hogy nem igényel nagy változtatásokat az életvitelben, új bonyolult programok elsajátítását, vállalhatatlan időráfordítást stb. Mindenki kiválaszthatja, melyik web portál a legalkalmasabb számára, melyiket szokta meg, hol rendelkezik legtöbb baráttal vagy hol vannak a kiválasztott idegen nyelvet beszélő felhasználók, elvégez néhány alapvető beállítást és máris elkezdhet ismerkedni az új tartalmakkal, csoportokkal vagy tagokkal.

A továbbiakban bemutatunk négy különböző, Magyarországon is népszerű közösségi oldal adta lehetőségeket nyelvtanárok és tanulók számára.

Facebook

A Facebook az egyik legnagyobb közösségi hálózat a világon. 2017 júniusában az aktív felhasználók száma (akik legalább egyszer léptek be az utóbbi 30 napban) elérte a 2 milliárd főt.¹ A cég Magyarországon is a dobogó tetején áll 5 325 000 feliratkozával².

1 Adat forrása: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Facebook>

2 A Közösségi kalandozások szakmai blog 2016. márciusi adatai alapján: <http://kozossegiKalandozasok.hu/2016/03/06/facebook-instagram-linked-in-magyarorszagon-2016-marciusban/>

Első belépés után létre lehet hozni személyes profilt, csatlakozni az ismerősökhöz, érdeklődés, földrajzi hely vagy más szempontok szerint szerveződő **csoportokhoz, intézményekhez** követni különböző személye, híreket, eseményeket, továbbá bejegyzéseket publikálni és megosztani másokkal.

Mindezt alapbeállítás szerint a saját nyelvünkön/a lakóhely szerint definiált nyelven tesszük.

Azonban, **mint már említettem**, a Facebook-ot kapcsolattartást elősegítő eszközből át lehet alakítani nyelvtanulási partnerré. A lehetőségeket tanulói és tanári szempontból fogom bemutatni.

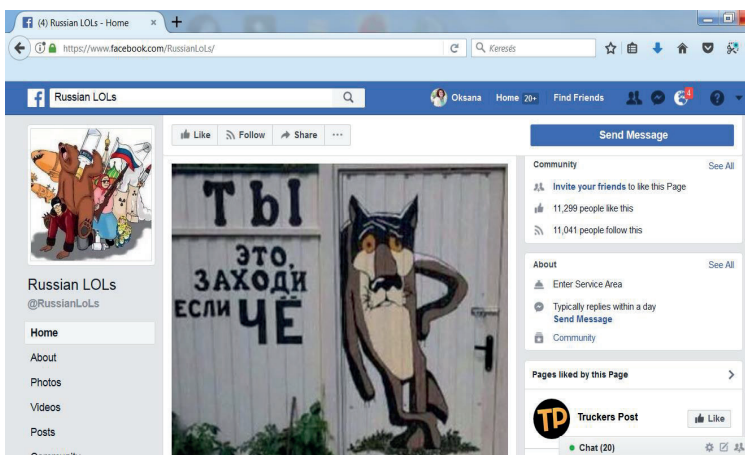
A tanuló

Az elsődleges cél az, hogy minél több releváns, célnyelven közzétett tartalom jelenjen meg a hírfolyamban. Amennyiben nem akarunk változtatni a saját fiókunk beállításain, létre lehet hozni egy külön, kifejezetten nyelvtanulásra használt felhasználói nevet.

Meghatározó jelentőséggel bírnak a fiók nyelvi beállításai. Meg tudjuk adni, milyen nyelven jelenjen meg a Facebook, milyen nyelvre kérjük a hírek fordítását, milyen nyelveket értjük, illetve engedélyezni tudjuk a többnyelvű bejegyzések megjelenítését. Ezeket a Beállítások – Nyelv menüpontban lehet kiválasztani. A profilátalakítás végén érdemes beállítani egy profilképet, mottót stb., amely emlékeztetne, milyen célért dolgozik az illető. Előfordulhat, hogy már a saját ismerősök között is találunk hasonló preferenciákkal rendelkező társakat. Ezután hozzáláthatunk a megfelelő tartalmak kiválasztásához.

A nagy felhasználói számnak köszönhetően (2 milliárd aktív tag!), szinte igaznak tűnik az az elfogadott vélekedés, hogy aki nincs fent a Facebook-on, az nem is létezik. Mivel általában szívesebben foglalkozunk olyan témákkal, amelyeket szeretünk, amelyek érdekelnek, ebben a szakaszban gondoljuk át és végezzünk kis kutatást, ki az, aki az adott nyelven érdekes lehet számunkra. Jussanak eszünkbe zenekarok, művészek, híres szakácsok, civil aktivisták, állatvédő szervezetek vagy bármilyen más személy/szervezet/csoport, akiknek az élete vagy a véleménye érdekes lehet, vagy akik rendszeresen tesznek közé különböző tartalmakat az adott témában. A kulcsszó a hasonló érdeklődési kör kell, hogy legyen. Ha a hangsúly a kommunikáción, a nyelvszabályokon és témák feldolgozásán van, érdemes felkeresni a kifejezetten nyelvtanulók számára létrehozott csoportokat. Orosz nyelv esetén számos ilyen csoportot

találunk: Tudom és szeretem az orosz nyelvet³, Magabiztos orosz⁴, Orosz nyelv⁵ stb. Ezekben a csoportokban fel lehet tenni a kérdéseket, tanácsért fordulni a „profí” státusszal rendelkező tagokhoz, figyelemmel kísérni a többi tag bejegyzéseit és hozzászólásait. Ugyanakkor választhatjuk szórakoztatóbb módját is a nyelvtanulásnak, mint például vicces személyiségtesztet⁶, utazást kedvelő közösséget⁷, modern festészetért rajongók csoportját⁸ stb. Teljesen kezdők sem fognak elbizonytalanodni az orosz nyelven alkotott mémeket tartalmazó oldalakon, mint például az Orosz LOL-ok⁹, mivel az új lexika és a vicces vizuális háttérkép párosítása (mint, például, az alábbi képen) segít a szavak gyorsabb megjegyzésében.

10

A javasolt oldalakat a Kezdő oldal bal oldali felsorolásban, Oldalak menüpontban Top javaslatok almenüpontban lehet megtalálni. Itt szerepel-

3 <https://www.facebook.com/groups/1574523422769466/>

4 <https://www.facebook.com/events/482490878796957/>

5 <https://www.facebook.com/RussianLoLs/>

6 <https://www.facebook.com/nametestscom-%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9-1572957792959895/>

7 http://www.bpclub.ru/?ref=br_rs

8 <https://www.facebook.com/RussianFuturism/>

9 <https://www.facebook.com/RussianLoLs/>

10 A <https://www.facebook.com/RussianLoLs/> oldal képernyőképe.

nek azok a tagok, amelyek megegyeznek a Facebook által feltételezett érdeklődési körrel, preferenciákkal. Ha nincsen ötlet, mihez vagy kihez lehetne csatlakozni, kétféleképpen gyűjthetünk információt. Az egyik lehetőséget maga a Facebook biztosítja. A Csoportok menüpont Felfedezni almenüpontban jelennek meg a különböző javasolt oldalak témák szerint csoportosítva. Ha ott sem sikerült megtalálni a megfelelőt, érdemes felkeresni az online közösségi top-listákat készítő oldalakat. A toplisták gyakran országoként, érdeklődési köröként, iparáganként stb. szűrhetőek, így már csak meg kell adni a megfelelő paramétereket, és azonnal megjelenik a személyre szabott lista (pld. www.socialbakers.com).

A fentiekben felsorolt módszerek a passzív nyelvtanulást szolgálják. Ugyanakkor, ha már elértünk bizonyos eredményeket, elég bátornak érezzük magunkat vagy új inspirációt keresünk, saját tartalmakat is hozhatunk létre az adott idegen nyelven. Ez lehet egy rövid párbeszéd, szöveg, anyanyelvű felhasználóhoz intézett kérdés, vagy akár egy rövid videó vagy online közvetítés. Fontos, hogy ezt célként tűzzük ki és legyen benne egyfajta rendszeresség. Ha ezeket a tartalmakat a velünk hasonló cipőben járó nyelvtanulók csoportjában tesszük közzé, attól sem kell tartanunk, hogy esetleges hibák vagy nem megfelelő kiejtés miatt nevetség tárgyává válunk, hisz mindenkinek egyszer végig kell járnia ezt az utat. Ezen kívül a csoport tagjaitól érkező hozzászólások és bátorítások motivációt és adhatnak a további munkához.

A tanár

Saját nyelvoktatási célra létrehozott oldal az egyik legjobb eszköze, hogy a tanulók gombnyomásra naprakész információhoz jussanak és motiváltak maradjanak. Nagyon fontos még az oldal létrehozása előtt eldönteni, milyen célt szeretnénk vele elérni, kik lesznek a követőink, csoportunk tagjai. Ez az elképzelés végig kell, hogy kíséren minket már attól a pillanattól kezdve, ahogy megírjuk a bemutatkozó szöveget, beállítjuk a csatlakozási szabályokat, kiválasztjuk a profilt és a háttérképet, a csoport nevét stb. Hozhatunk létre egy közös oldalt, amelyhez különböző tudásszintű tanulóink fognak csatlakozni. Ugyanakkor lehet tudásszint szerint differenciált csoportokat is indítani. Még az indítási szakaszon fontos átgondolni a csoport „működési szabályait” és közzétenni ezeket a kezdő oldalon.

Második lépésként meg kell kérni a tanulókat, hogy csatlakozzanak a csoporthoz, vagy meghívót kell küldeni nekik Facebook rendszeren keresztül. Ezután már csak a fantázia és az idő szabhat határt, hogyan használjuk az oldalunkat. Ez lehet információk vagy közlemények meg-

osztása, házi feladat, projekt/csoportmunka kiosztása, aktuális témával kapcsolatos bejegyzések közzététele, segítségnyújtás/korrepetálás, motiváló mondatok, vicces videók vagy képek publikálása. Ezek összetételét vagy arányát mindig a csoport igényeihez és céljaihoz lehet igazítani. Nem szabad elfeledkezni a Facebook üzenetküldésre kifejlesztett Messenger applikációjáról sem, amely alkalmas csoportmegbeszélések, tagok közötti csetelések, korrepetálások lebonyolítására akár írásban, akár videóban.

Mivel Facebook alkalmas a csoportos feladatok megoldására, ki lehet dolgozni különböző vetélkedőket vagy versenyeket, amelyek teljesítése és értékelése a közösségi oldalon zajlik. Ilyen közös tevékenységet igénylő feladat lehet például egy utazás megszervezése az adott nyelvet beszélő ország fővárosába, egy esemény megbeszélése, információ gyűjtés és prezentáció előkészítése vagy akár élő közvetítése stb.

Bármelyik szempontból is vizsgáljuk a Facebook-ot mint nyelvelsajátítást elősegítő közösségi oldalt azt látjuk, hogy nagyon hasznos lehet tanulóknak és tanároknak egyaránt. A legnagyobb előnye méretében rejlik, is bár sokkal több lehetőséget kínál a nyelvet legalább alap szinten beszélő felhasználóknak, a teljesen kezdők is bátran kutakodhatnak rajta nyelvoktatási oldalak és személyek után. Ezen kívül, értékes tulajdonságai közé tartozik az a tény, hogy a kommunikáció a beszélt, élő nyelven folyik. Ha tanárként jól megtervezett, érdekes és kiforrott koncepcióval rendelkező oldalt tudunk felkínálni a tanulóknak, ezáltal sokkal szorosabb kapcsolatokat tudunk kialakítani a csoporton belül, ami erős motiváló erővel is fog bírni. És végül ne feledkezzünk el az azonnali visszajelzésről és értékelésről sem, amely a Like gombnak köszönhetően csak egy másodpercet vesz igénybe, ugyanakkor nagyon fontos a Z generációs tanulóink esetében.

Instagram

Az Instagram olyan közösségi oldal, ahol képeket és 60 másodperces videókat lehet megosztani. A megosztott tartalmat saját fiókban tesszük közzé és #hashtag-gel látjuk el (kettős kereszt jellel), amely egy vagy pár szóban leírja a tartalom témáját/lényegét. Ez a kulcsszó segíteni fog más felhasználóknak rátalálni a képeinkre és videóinkra, illetve megkönnyíti az érdeklődésünknek megfelelő felhasználók felkutatását.

A tanuló

Az első, amit meg kell tenni, ha az orosz nyelv tanulással kapcsolatos oldalakat szeretnénk böngészni, be kell írni a keresőben olyan hashtag-eket, mint #russianlanguage, #studyrussian, #russianlessons, vagy más szókapcsolatokat, amelyek tartalmazzák az orosz és a tanulás szavak angol megfelelőjének bármilyen kombinációját. Ha csak passzív szerepben tervezzük használni az oldalt, kövessük azokat, akik rendszeresen teszik közé az orosz nyelvtanuláshoz köthető információt, szabályokat, rövid videó magyarázatokat, stb. Mivel a mi nyelvtanulási menettervünk ritkán egyezik meg a követett személyek által kidolgozott menettervvel (ha van ilyenjük), a keresést le is szűkíthetjük bizonyos témára: #russianverbs, #russianadjectives stb. Ne felejtjük hozzárendelni az értesítés funkciót az általunk követett orosz nyelvtanárok oldalaihoz, hogy mindig értesüljünk az újonnan feltöltött tartalmakról.

Ha nem csak szemlélőként, hanem aktív felhasználóként szeretnénk képviseltetni magunkat az Instagram-on, lehetőség van folyamatban tudatni a követőinkkel a fejlődésünk menetét (hasonlóan a különböző fitness, utazói stb. beszámolókhöz). Ebben az esetben a hangsúly a folyamat dokumentálásán, a követők bátorításán és javaslatain és ezáltal saját magunk motiválásán lesz. Hiszen ha rendszeresen jelentkezünk új sikerekkel, osztjuk meg, mit tettünk azért, hogy tovább haladjunk a kitűzött cél felé, az önmagában is sarkalni fog minket, hogy megtegyük a következő lépést.

Mit oszthat meg egy kezdő tanuló a saját fiókjában? A tartalom lehet kép vagy 1 perces videó. Az Instagram-ot egy fajta jegyzetként használhatjuk, ahová fel tudjuk tölteni az aktuálisan feldolgozott lexikai anyagot képekkel, nyelvtani szabályokat vagy táblázatokat, saját magunk által kidolgozott táblázatokat vagy infógrafikákat, szöveghöket, gondolatterképeket és még sok minden mást. A tartalom létrehozása során kénytelenek leszünk alaposan körbejárni az adott témát, a képek hozzárendelése a szöveghez pedig segít vizuálisan és megjegyezni az anyagot. A tananyagot vegyíthetjük vicces mémekkel, az adott nyelvet beszélő országról beszerzett tárgyak képeivel, érdekességekkel.

A nyelvtudásunk fejlődését rögzíthetjük videó formában is. Nagyon hasznos például videót készíteni arról, hogyan boldogulunk az első szavak elolvasásával vagy akár bizonyos témákkal kapcsolatos véleménynyilvánításával. Ezúton lehetőség nyílik arra, hogy visszahallgassuk saját magunkat és megvizsgáljuk a szóbeli készségeinket például kiejtés, nyelvhelyesség, spontán szövegalkotás szempontjából. Sőt, megfelelő

hashtag-ek beállításával megkérhetjük az anyanyelvű közösségi oldal felhasználóit, javítsanak minket, amennyiben szükséges, vagy lássanak el tanácsokkal. Ezen kívül, ha rendszeresen készítünk hasonló 1 perces videókat, követni tudjuk saját fejlődésünket, ami erős motiváló erővel bír. Azok számára is van megoldás, akik tartanak a nyilvánosságtól, mivel az Instagram fiók beállításai engedik láthatatlanná tenni a fiókot egyes felhasználói csoportok számára, és így csak akkor lépünk ki nagy nyilvánosság elé, amikor már elég magabiztosak vagyunk. Akik közösség-szervezési ambíciókkal rendelkeznek, belevághatnak egy igazi nyelvtanulói csoport létrehozásába, amelynek a résztvevői saját tapasztalatukat, problémájukat, észrevételüket és kérdéseiket is megosztják egymással.

A tanár

Ahogy már említettük a Z generáció a szövegnél szívesebben dolgozik kép, hang, videó információkkal. Éppen emiatt az Instagram ideális terep lehet a fiatal korosztály elérésére, motiválására, megsegítésére a nyelvtanulásban. Hozzunk létre egy külön fiókot, amelyet csak nyelvoktatási célokra fogunk használni. Az Instagram jellegénél fogva az egyik legalkalmasabb platform vizuális anyag megosztására. Ide érdemes feltölteni minden képi oktatási anyagot, ABC-től kezdve, nyelvtani táblázatokon és szóképeken át, kiejtési szabályokat vagy nehezebb nyelvtani jelenségeket megmagyarázó egyperces videóig (az illusztráción egy nyelvtani szabályt mutat be a russian.language nevű felhasználó, mellette látjuk a kommenteket, a kérdéseket és a válaszokat).

11 A <https://www.instagram.com/p/-2Mc9-KYCG/?taken-by=russian.language> oldal képernyőképe.

A feltöltött anyagokat lássuk el egy vagy néhány megfelelő hashtag-gel, amelyek egyértelművé teszik, milyen témához és tudásszinthez kapcsolható a kép vagy a videó, és nem melleleg biztosítják a tartalom láthatóságát mások számára.

A profilunk specializálódhat egy bizonyos témára – például lexikai anyag (képes szóképek), nyelvtani táblázatok, nyelvtani videó magyarázatok, témakártyák szükséges szókinccsel stb. Vegyíteni is lehet a fent említett tartalmakat, sőt indítani különböző kihívásokat, versenyeket... A rendszeresen kívül fontos, hogy igazi közösséget hozzunk létre, mindig válaszoljunk a kérdésekre, vegyünk részt a vitákban. Ez motiválóan fog hatni a tanulóra, egy-egy jól eltalált bejegyzéssel könnyebben tudnak átlendülni a holtponatokon. Az online jelenlétünkkel pedig gyorsan és hatékonyan tudunk segíteni bevenni az akadályokat, megválaszolni az önálló tanulás közben felmerülő kérdéseket vagy eligazítani őket projekt/páros/csoport munkában.

Twitter

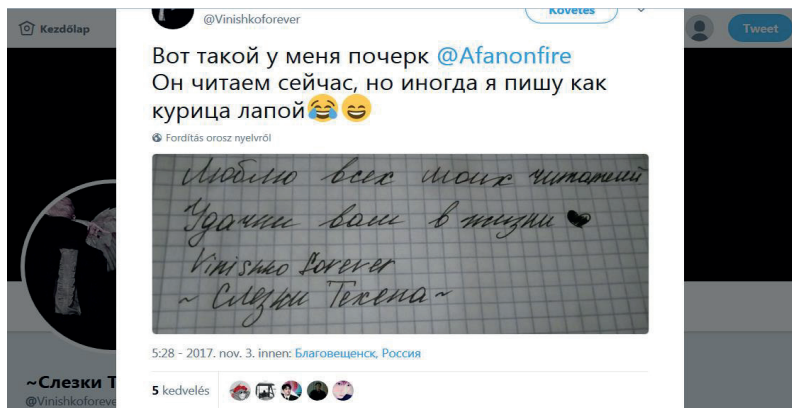
A Twitter egy közösségi hálózat és egyben mikroblog portál. A kommunikáció rövid, összesen 140 karakter hosszúságú üzenetek segítségével történik, amelyeket tweet-eknek hívják. Ezeket a rövid bejegyzéseket beállításától függően csak a feliratkozók vagy akár az összes felhasználó láthatja. A bejegyzések hashtag-ekkel vannak ellátva, amelyekre ha rákattintunk keresőmotor segítségével össze tudjuk gyűjteni és megjeleníteni a hasonló hashtag-ekkel (értsd: hasonló témájú) írásokat.

A tanuló

Bár csak a Tweeter használatával aligha lehet megtanulni egy idegen nyelvet, ez a közösségi oldal jó platform az eredeti nyelvű információ, hírek stb. keresésére. A fiókbeállításban jelöljük meg azokat a témaköröket, országokat, személyeket, amelyek érdekelnek minket, és így az általunk tanult nyelven kapjuk majd nap, mint nap kifejezetten az ízlésünkre szabott tweet-eket. Ráadásul kis méretűnkél fogva még a kezdők is meg tudnak birkózni velük, hiszen nem tart sokáig kikeresni a szótárban azt a néhány szót. Ugyanakkor, mivel az eredeti nyelvű bejegyzéseket az esetek többségében az adott nyelv hordozói írják, tanulóként állandósult kifejezéseket, teljes nyelvi fordulatokat és teljes mondatokat sajátítunk el (ehhez a keresési beállítások menüpontban kiválaszthatunk olyan opciót, hogy a rendszer csak az eredeti nyelvű bejegyzéseket gyűjtse ki).

A Tweeter alkalmas továbbá az új szavak és kifejezések ellenőrzésére szövegkörnyezetben való használatuk szempontjából. На például először találkozunk olyan kifejezéssel, mint „как курица лапой” (oroszul: mint csirke a lábával = csúnyán írni) és ezt beírjuk a keresőbe, megkapjuk a keresett kifejezést tartalmazó bejegyzéseket akár képekkel vagy videókkal. Ezáltal példákon keresztül tanuljuk meg a kifejezés jelentését és használatát (mint az alábbi példán).

12

A Tweeter a bejegyzések közzétételén kívül lehetőséget biztosít a felhasználóknak a csetelésre. Bár ingyen nyelvtanárt csak elvéve találunk (ilyen szolgáltatást elsősorban nyelvviskolák nyújtanak reklám céljából), szerezhetünk cset-ismerősöket, akikkel üzeneteket tudunk váltani, vagy akár meg is kérhetjük őket, hogy javítsák a hozzászólásainkat.

Érdeemes feliratkozni olyan felhasználók profiljaira, akik orosz nyelvtanárként vagy nyelvviskolaként hirdetik magukat. A @learussian felhasználó például naponta küld 10 új orosz szót. A @speakrussiannow és @russianforfree oldalak saját közösséggel is rendelkeznek, gyakran indítanak vitákat, beszélgetéseket. Mivel ezek a közösségek elsősorban nyelvtanulókból állnak, attól sem kell tartani, ha esetleg hibásan írunk le egy-egy hozzászólást. Ugyanakkor ez tökéletes platform ahhoz, hogy kérdéseket intézzünk akár a nyelvtanárokhöz, akár a közösség többi tagjaihoz.

12 A <https://twitter.com/Vinishkoforever/status/926425735656558592/photo/1> oldal képernyőképe

A tanár

A 140 leütés nem elég ahhoz, hogy elmagyarázzunk 1-1 nyelvtani jelenséget, nyelvtani, szövegértési vagy más nagyobb terjedelmű tartalmakat tegyünk közzé, e közösségi oldalnak mégis van létjogosultsága a nyelvoktatásban. Mindig a célunknak megfelelő tevékenységet válasszunk. Ha a célunk az, hogy minél több embernek hívjuk fel a figyelmet a többi közösségi oldalon folytatott tevékenységünkre, vagy további követőket szerezzünk – tweeteljük ki azokat és ne feledkezzünk meg a jól átgondolt, találó hashtag-ekről. Amikor valaki rátalál a bejegyzésünkre a hozzászatolt link elvezeti őt a Facebook vagy az Instagram profilunkhoz.

Ha az a célunk, hogy elérjük, hogy rendszeressé váljon a nyelvtanulás, 140 leütés elég, hogy rövid kérdést, néhány új szót, új közmondást vagy kifejezést stb. tweet-eljünk ki. A tanulók akár önállóan, akár velünk együtt a cseten végezhetik ezt a feladatot. A rendszerességet játékos formában is be lehet vezetni, például egy 30-napos kihívással, vagy hozzászólásokért kapott pontszerzéssel.

A Tweeter fiókot az Instagram fiókhoz hasonlóan lehet használni kifejezetten 1-1 készség fejlesztésére – szókincs növelésére, frazeologizmusok, állandósult szókapcsolatok, átvitt értelmű szavak jelentésének magyarázatára, használatuk bemutatására stb. E mellett cikkeket vagy híreket is posztolhatunk 1-2 kérdés/feladat kíséretében, amelyeket utána a hozzászólásokban meg is beszéljük.

Snapchat

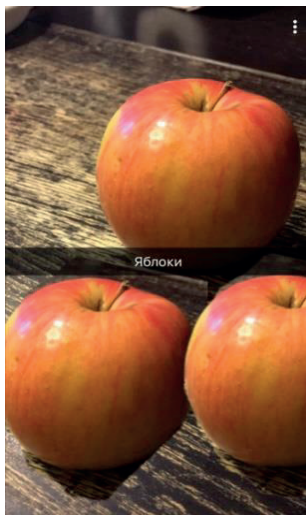
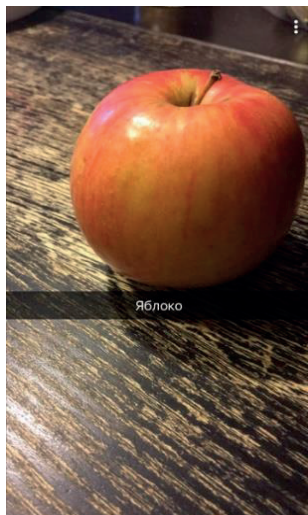
A Snapchat „A leggyorsabb módja, hogy megoszd a pillanatot” mottóval hirdeti saját magát. Az alkalmazás segítségével képeket és rövid videókat tudunk megosztani az általunk kiválasztott barátokkal 24 órára. Ezután a megosztott tartalom mindenkinél törlődik. A fiókunkban e tartalom csak abban az esetben marad meg, ha azt előzőleg lementettük egy külön „Emlékeim” mappába. A program rengeteg filtert és képszerkesztési lehetőségeket kínál a felhasználók számára, amelyeknek nagy hasznát tudjuk venni, ha idegen nyelvet tanulunk vagy tanítunk. Ezen kívül, közösségi oldal lévén lehetőségünk nyílik ismerkedésre, beszélgetésre, pontok gyűjtésére.

A tanuló

A Snapchat-et használhatjuk egy mini videó-blogként (vlogként), ahol megosztjuk a barátainkkal a napi/heti stb. új szót, új mondatot. Akik sze-

retik a különböző kihívásokat és a rögtönzést, kipróbálhatják magukat mini-riporter szerepben és felvehetik magukat váratlan helyzetekben nyelvgyakorlás közben. Ezeket a tartalmakat 24 órára meg lehet osztani olyan ismerősökkel, akik hozzánk hasonlóan nyelvet tanulnak, vagy azokkal, akik jól beszélnek az adott nyelvet és tanácsokkal láthatnak el minket. Ezt a lehetőséget a bátortalan tanulóknak is érdemes kipróbálni, hiszen a képek és a videók 24 óra elteltével eltűnnek.

A Snapchat képi dokumentálásához lett kifejlesztve. Érdeemes kihasználni ezt a tulajdonságát nyelvtanulás során is. Ha napközben olyan szituációban találjuk magunkat, amelyről szívesen mesélnénk idegen nyelven is (pld. hobby, bevásárlás, sport, stb.), de kevés a szókincsünk, készítsünk képeket, mentsük el őket az „Emlékeim” mappába, és este otthon derítsük ki azok jelentését. Az idegen szavakat rá is írhatjuk a képekre és már meg is vannak a saját készítésű és saját életünkhöz és érdeklődési körhöz igazított szókártyák (ahogy az alábbi, az alma egyes és többes számú alakját bemutató képeken láthatjuk, amelyeknek az elkészítése és szerkesztése kb. 1 percet vett igénybe).

Az ily módon szerkesztett képekből alkalmazáson belül össze lehet állítani külön albumokat, amelyek tartalmát bármikor áttekinthetjük.

A tanár

Nyelvtanárok a Snapchat-et érdekes, elsősorban lexikai feladatok elküldésére használhatják, amelyek segítenek megfelelő szinten tartani a tanulók motivációját és rendszeressé tenni a nyelvtanulást. Egy bizonyos téma feldolgozásakor fel lehet tölteni egy-egy képet régen tanult vagy még ismeretlen reáliáról és megkérni a tanulókat, hogy derítsék ki a célnyelvi megfelelőjét. Ne felejtsük értékelni az aktivitást, a kreativitást és a helyes válaszokat.

Érdemes kihasználni a gazdag képszerkesztői eszköztárat. Alkossunk például rendhagyó és többes számú főnevek kártyáit. Ehhez fényképezzük le az adott tárgyat, „Olló” képszerkesztői eszköz segítségével vágjuk ki azt és mentsük le a „Matricák” menüben, ezután pedig készítsünk másolatot az eredeti képről és helyezzünk el rajta néhány ilyen matricát. Nyomtatott vagy írott szövegszerkesztő segítségével írjuk rá a képre az adott főnév egyes- (ahol egy reália látható) és többes számát (ahol több szerepel), és a két kép készen is van a megosztásra. A dolgot akár meg is fordíthatjuk és miután kiküldtünk a tanulóknak egy idegen szó – például egy rendhagyó ige többes szám 2. személyű alakját, megkérhetjük őket, hogy készítsenek olyan képeket, ahol ez a cselekvés látható a megadott szempontnak megfelelően.

A modern kor tanulói digitális korszakban nevelkedtek és szocializálódtak. A lexikális tudás a zsebükben, „egy gombnyomásra” van tőlük. Ha nem jut eszükbe egy idegen szó, nem kell hosszan keresgélniük a szótárban, az évszámokat a Google keresőben egy másodperc alatt megtalálják, de még a matematikai feladat megoldását is rá tudják bízni a telefonjukra telepített alkalmazásra. Azonban leggyakrabban nem ez okoz problémát. A mobil telefonon ott vannak a barátok, a közösségi portálok, a csetek, a kedvenc zene, a videók stb., ami folyamatosan leköti a fiatalok figyelmét és idejét. Sokan (nem alaptalanul) éppen emiatt legszívesebben elúznák az okos telefonokat a tanulási terekből. Ugyanakkor a tiltás nagyon ritkán vezet eredményre. Az egyik megoldást jelentheti a mobil eszközök integrálása az oktatási folyamatba.

A szociális hálók véleményünk szerint alkalmasak arra, hogy elősegítsék ezt az integrálást. Teret biztosítanak a tanulóknak, hogy megmutassák magukat és a munkájukat, lehetővé teszik az önálló, páros vagy csoportos munkavégzést, kapcsolatok létesítését akár a világ másik oldalán élő felhasználókkal, játékos tanulást és még sorolhatnám. Ily módon vonzóbbá és változatosabbá tudjuk tenni a tanulási és a tanítási folyamatokat, bővíteni a virtuális módszertani repertoárt.

Bibliográfia

- PRENSKY Marc, 2001: Digitális bennszülöttek, digitális bevándorlók. On the Horizon, NCB University Press, 9. kötet, 5. szám, 2001. október. http://goliat.eik.bme.hu/~emese/gtk-mo/didaktika/digital_kids.pdf (Utolsó letöltés: 2018.07.14.)
- SZÉKELY, Levente, SZABÓ Andrea (szerk.), 2016: A Magyar Ifjúság Kutatás 2016 első eredményei. Új Nemzedék Központ. http://www.ujnemzedek.hu/sites/default/files/magyar_ifjusag_2016_a4_web.pdf (Utolsó letöltés: 2018.07.14.)
- SZILI, Katalin, 2015: Az IKT alkalmazási lehetőségei a gyógypedagógiában. Digitális tankönyv. „Mentor(h)áló 2.0 Program”. SZTE. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/az_ikt_alkalmazasa_a_gyogypedagogiaban_V2/index.html (Utolsó letöltés: 2018.07.14.)